

Disertační práce České ženské hnutí v zápase o politické zrovnoprávnění žen (Role spolků a politických stran v letech 1890–1914) sleduje ty aspekty procesu demokratizace české společnosti od obnovení parlamentarismu a konstitucionalismu na počátku šedesátých let 19. století do první světové války, které závisely na iniciativě žen sdružujících se ve spolcích.

Sílicí střední vrstvy české společnosti a od poloviny šedesátých let také vstřícnější legislativa připravily půdu pro rozvoj středostavovského ženského hnutí. Na něj o dvacet let později navázalo hnutí žen dělnických, katolických a křesťansko-sociálních. Jednotlivé proudy ovlivňovaly vědomí společnosti a snažily se získávat její podporu pro své cíle – zabezpečení kvalitního vzdělávání žen, řešení sociálních problémů a úpravu zákonů dosud stvrzujících jejich nerovnoprávné postavení.

Měníci se ekonomické a demografické podmínky nutily po přelomu století stále více měšťanských žen vstupovat do zaměstnaneckého poměru, což přinášelo nejen nové problémy, ale také potřebu je řešit. Začaly si uvědomovat svou lidskou a odbornou hodnotu a zároveň občanskou a zvláště politickou neplnoprávnost, jíž považovaly za zásadní překážku svého celkového zrovnoprávnění. Občanskému uvědomování žen a jeho reflexi v praktické činnosti i v konfliktech s konservativními a mocenskými silami je věnována systematická pozornost.

Členství žen v politických stranách podstatně přispívalo k efektivnímu rozvoji jejich schopností účastnit se veřejných záležitostí a k ctižádosti dosáhnout politické rovnoprávnosti. Navzdory zákonům, zakazujícím ženám vstup do politických organizací, je již od osmdesátých let přijímala sociálně demokratická strana, po přelomu století a zvláště okolo roku 1905 národně sociální strana a od roku 1906 Česká strana pokroková, která o dva roky později byla první, jež koptovala ženu do výkonného výboru. Také Česká strana státoprávně pokroková přijímala ženy do svých řad od založení v roce 1908. ...